

MAL-sopimuksen 2020-2031 seurantakatsaus

382/08.00.00.00/2020 [MAL-sopimus vuosille 2020-2031]

Hallitus § 99

Esittelijä Toimitusjohtaja Mika Nykänen
Valmistelijat Osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362 ja
liikennesuunnittelija Hanna Eriksson, p. 050 375 4134.

Helsingin seudun kunnat ja valtio valmistelivat neuvottelutuloksen kesällä 2020 Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimuksen vuosiksi 2020-2031. HSL:n hallitus hyväksyi sopimuksen 16.6.2020. Sopimus hyväksyttiin myös kaupunkien ja kuntien elimissä, ja valtioneuvosto hyväksyi sopimuksen lopullisesti 8.10.2020. Ympäristöministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö ovat asettaneet MAL-sopimussihteeristön, jonka tehtävänä on vastata sopijaosapuolten seurantakokousten valmistelusta ja tarvittavan seuranta-aineiston tuottamisesta.

MAL-sopimuksen mukaisesti seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka vastaa myös maankäytön ja asumisen seurantatiedon kokoamisesta. Liikenteen seurantatiedon kokoamisesta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL. HSY:n koordinoiman seurantatietoryhmän tehtävä on osaltaan huolehtia seurantatiedon tuottamisesta ja raportoinnin toteutumisesta MAL-sihteeristön määrittelemien indikaattorien ja aikataulun mukaisesti.

MAL-sopimuksen vuoden 2020 seurantatiedot kerättiin kevään 2021 aikana. Seurantakokous pidettiin 25.8.2021.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

Asumisen kaavojen kerrosalasta 96 % sijoittui MAL 2019 -suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille. Valtio on myöntänyt seudun kunnille sovitusti kunnallistekniikan avustuksia (11,8 milj. €) ja korkotuettujen asuntojen käynnistysavustuksia (32,3 milj. €).

Liikenteen toimenpiteet ovat käynnistyneet pääosin hyvin. Espoon kaupunkiratahankkeen ja Pääradan Helsinki-Riihimäki 2. vaihe -hankkeen valmistelu toteutusta kohti etenee. Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelman (Vihdintien pikaraitiotie). Raideliikenteen hankkeiden suunnittelu ovat edenneet odotetusti. Edellytykset sopimuksen toteuttamiseksi ovat olemassa. Seudullisissa toimenpiteissä, muun muassa lähijunaliikenteen varikoiden ja raskaan liikenteen palvelualueiden sijaintien löytämisessä, on haasteita.

KUUMA-seudun KUHA-hankkeiden ohjelma on hyväksytty HLJ-toimikunnassa 24.11.2020. Espoon KUHA-kohteista saavutettiin neuvottelutulos 10.6.2021.

Valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla myönnettiin vuonna 2020 Helsingin seudulla 16 hankkeelle yht. 13 milj. €.

Valtio on myöntänyt joukkoliikennetoimijoille avustuksia vuosille 2020 ja 2021 julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen MAL-sopimuksen mukaisesti sekä erillisellä joukkoliikennetuella. Joukkoliikenteen tilanne on ollut koronapandemian ja sen aiheuttaman matkustajamäärien ja lipputulosten romahduksen vuoksi erittäin vaikea vuonna 2020 ja tilanne on jatkunut erittäin vaikeana myös kuluvana vuonna.

Joukkoliikennepalveluilla on turvattu kansalaisten pääsyä töihin, palveluihin ja muihin toimintoihin koronan kaikissa vaiheissa.

MAL-suunnittelu etenee hyväksytyin puiteohjelman mukaisesti. Yhdessä edistettävät toimenpiteet matkaketjujen, raportoinnin, digitalisaation ja automatisaation osalta ovat edenneet.

Asuminen ja elinympäristön laatu

Kunnat asemakaavoittivat hieman alle 1,5 milj. k-m2 asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta, lähes 100 % tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varatusta kerrosalasta tuli voimaan 1,0 milj. k-m2.

Asuntoja valmistui vuonna 2020 yli 18 000, mikä on reilusti yli vuosittaisen 16 500 asunnon tavoitteen. Valmistuneista asunnoista 93 % sijaitsi asumisen ensisijaisilla vyöhykkeillä. Valtion tukeman korkotukituotannon osalta ei koko seudun tasolla päästy tavoitteena olevaan asuntojen määrään – toteuma oli 81 %.

Asunnottomuuden puolittamisen tavoitetta on sovittu seurattavan vuoden 2019 luvuista alkaen. Vuonna 2020 asunnottomia oli Helsingin seudun kunnissa 2 355, reilu 300 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Koronapandemiasta huolimatta asuntojen kysyntä säilyi vahvana, hinnat nousivat ja suurempien asuntojen suosio kasvoi.

Seuranta-aineistot

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen [MAL-sopimus](#), [Seurantakatsaus](#) (linkki) sekä vuoden seurannan [oheismateriaali](#) (linkki) on julkaistu [Ympäristöministeriön verkkosivuilla](#) (linkki).

Ehdotus	Hallitus päättää merkitä MAL-sopimuksen 2020-2031 seurantakatsauksen tiedoksi.
Päätös	Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.